

ÎNVĂȚĂTURI CARE SCHIMBĂ VIEȚI

12 instrumente mentale de autoperfecționare

Marilec Adams

EDITURA AMALTEA
www.amaltea.ro

CUVÂNT ÎNAINTE.....	15
INTRODUCERE: Un mod de gândire dedicat învățării	17
CAPITOLUL 1 Alchimia întrebărilor	23
CAPITOLUL 2 Modul de gândire face diferența.....	35
CAPITOLUL 3 Descifrarea geografiei minții	45
CAPITOLUL 4 Explorarea diferitelor moduri de gândire	57
CAPITOLUL 5 Gândește apelând la întrebări noi	67
CAPITOLUL 6 Ascultă pentru a învăța	81
CAPITOLUL 7 Întrebări ieșite din comun.....	93
CAPITOLUL 8 La fel de simplu ca alfabetul.....	103
CAPITOLUL 9 Cum să devii un învățăcel capabil.....	119
CAPITOLUL 10 Pune supozițiile sub semnul întrebării	125
CAPITOLUL 11 Cum să îți surprinzi colaboratorii.....	139
CAPITOLUL 12 Deschiderea față de noi oportunități	155
CAPITOLUL 13 O ședință cu scânteii	165
CAPITOLUL 14 Întrebarea care schimbă totul	173
EPILOG Cele cinci întrebări	185
GHID PRACTIC 12 instrumente mentale de autoperfecționare	193
STUDIAREA ONLINE A MODULUI DE GÂNDIRE TIPIC PERSOANELOR CARE VOR SĂ ÎNVEȚE	229
NOTE.....	231
MULȚUMIRI	235
DESPRE AUTOARE.....	239

școală. Foarte mulți dascăli și specialiști în neuroștiință sunt de părere că, dacă îi putem determina pe copii să învețe și să gândească de la această vârstă, nu numai că reușim să îi facem să studieze mai mult, dar îi încurajăm și să se dezvolte continuu pe plan intelectual, social și emoțional. Aproape toată lumea înțelege că trebuie neapărat să găsim o cale pentru a face acest lucru. Statisticile arată că foarte mulți elevi renunță la liceu – iar în mediul rural cifrele sunt și mai mari⁸. Poate că nu este surprinzător că satisfacția pe care o au dascălii s-a diminuat și ea semnificativ⁹.

Așa cum am mai menționat, mulți au citit deja cartea mea *Schimbă-ți întrebările, schimbă-ți viața*. Dacă și tu te numeri printre ei, vei descoperi că aceste lucrări se completează una pe cealaltă. Deși cadrul, personajele și poveștile sunt diferite, ambele pun accentul pe importanța unui mod de gândire corect, dar și pe întrebările pe care trebuie să ți le pui dacă vrei să ai succesul dorit. *Învățăături care schimbă vieți* ilustrează felul în care instrumentele care s-au dovedit a fi atât de utile pentru cei care au citit *Schimbă-ți întrebările* pot avea un impact pozitiv pentru toți cei care își doresc să învețe și să își atingă potențialul maxim. Atunci când liderii își dezvoltă abilitatea de a-și gestiona propriul mod de gândire cât mai bine, ajung să fie și mai eficienți ca educatori, dar și să aibă o satisfacție mai mare.

Povestea Emmei ilustrează modul în care se folosește de abilitățile pe care tocmai le-a descoperit astfel încât discipolii ei să aibă cât mai mult de câștigat – și ea pe lângă ei.

Dorința mea cea mai mare este ca lucrarea de față să te ajute să fii mai împlinit ca lider, părinte sau învățăcel. Și mai cred că este cea mai potrivită modalitate de a aduce un omagiu propriilor mei profesori, care m-au ajutat să ajung ceea ce sunt acum. Cred că îți poți imagina cât de recunoscătoare sunt pentru că l-am avut în viața mea pe Bill – profesorul care m-a ajutat cu multă vreme în urmă să îmi schimb viața. Această carte îi este dedicată.

ALCHIMIA ÎNTREBĂRILOR

„Nu doar o parte din noi devine profesor.
Ci participă întregul sine...”

Sylvia Ashton-Warner

M-am aplecat peste masa de bucătărie de-acasă de la mine, eu locuind pe Cedar Avenue, privind pe fereastra care dădea în curtea din spate. Eram în vacanța de Ziua Recunoștinței, așa că cireșul era aproape golaș, iar iarba lipsită de viață, aproape maronie. Înăuntru însă, lumina caldă a soarelui își făcea loc prin geamurile vitrate, răspândind mici curcubee peste tot prin încăpere. Mici fațete de culoare îmi dansau pe brațe și pe șervetul de alături. Pentru mine însă, adevărata magie o răspândea fotografia înrămată a Sophiei Godwin, cea care fusese profesoara mea în clasa a șasea, anul în care viața mi se schimbase din temelii. Mult mai târziu, când am început eu însămi să predau, Sophie a devenit pentru mine cel mai bun și mai important mentor pe care cineva și l-ar putea dori vreodată.

În partea de jos a ramei era o mică plăcuță din argint, pe care Sophie o inscripționase cu ani în urmă. Îmi spusese că citatul care se găsea acolo fusese principiul după care se ghidase întreaga viață:

Cel mai important lucru este să nu încetezi niciodată să îți pui întrebări.

Albert Einstein

Într-o primă fază, de ce era această frază atât de importantă pentru ea mi s-a părut un mister. Copil fiind, nici măcar nu îmi imaginam relația esențială dintre cuvintele lui Einstein și ceea ce avea să mă învețe Sophie despre tot ceea ce înseamnă să pui sub semnul întrebării ceva, să îți schimbi mentalitatea, modul de gândire, să înveți și să asculți. Știam însă cu siguranță că Sophie avea o capacitate aproape miraculoasă de a crea un climat sigur și deschis, care te invita la învățat. Stabilea o legătură atât de frumoasă cu elevii ei încât le deschidea mintea astfel încât să le placă să învețe și să aibă succes. Am experimentat alături de ea ceva fundamental: prin simpla prezență și prin ceea ce afișa în momentul în care intra în sala de clasă, mi-am putut schimba perspectiva din care mă vedeam atât pe mine, cât și lumea din jur.

Mulți spuneau că abilitățile ei erau un dar cu care se născuse – la fel cum suntem convinși că anumiți artiști, sau muzicieni, sau oameni de știință au un talent nativ, nu capacități pe care oricine le poate învăța.

Cu toate acestea, Sophie a demonstrat tot timpul că talentul ei și impactul pe care îl are asupra elevilor *poate* fi învățat. După ce s-a retras de la catedră, și-a dat doctoratul, s-a angajat profesoară la o școală specializată în științele educației și a început să consilieze alți dascăli, ajutându-i să își însușească instrumentele pe care ea însăși le-a dezvoltat de-a lungul întregii sale cariere de educator. La cursurile ei aveau să participe profesori cu experiență sau începători deopotrivă, administratori și lideri în domeniul educației.

Și oricât de importantă a fost pentru mine în clasa a șasea, am pierdut legătura cu ea până în al doilea an de profesorat, când m-am confruntat cu o adevărată criză pe plan profesional și eram

gata să renunț la tot. În copilărie, influența Sophiei m-a făcut să mă privesc cu alți ochi și să îmi ating potențialul. Acum, ca adult și profesor, înțelepciunea ei m-a ajutat să evit ceea ce ar fi fost una dintre cele mai dezastruoase decizii pe care le-aș fi putut lua. Abia la maturitate am învățat cum să aplic instrumentele pe care mi le transmisese, într-un mod sistematic și deliberat. Și sunt convinsă că m-am schimbat – de fiecare dată când pășesc în sala de clasă se vede acest lucru. Despre toate acestea este vorba în lucrarea de față. Și, mai mult, este modul meu de a onora visul Sophiei de a promova pe scară largă învățăturile ei practice și inovatoare.

Felul în care proceda Sophie nu face parte din nici o programă școlară. Cred însă că sunt niște principii fundamentale ce îi vor ajuta pe cei care predau să gestioneze cu succes incredibilele presiuni pe care le resimt, îndrumându-i atât pe cei mai talentați, cât și pe cei ce se luptă să se mențină la suprafață. Acum, grație metodelor lui Sophie, sunt profesoara la care am visat dintotdeauna, ieșind la sfârșitul zilei din sala de clasă mulțumită că mi-am adus o contribuție valoroasă la viitorul elevilor mei.

Această carte este scrisă cu multă dragoste. Am descris aici experiențele mele ca elevă a Sophiei și tot ceea ce m-a învățat ulterior despre predat, atunci când mi-a devenit și mentor.

Să vedem cum stăteau lucrurile în cazul meu: la scurtă vreme după ce am terminat facultatea, abia așteptam să predau, așa că mi-am petrecut întreaga vară căutând un job, dar posturile de profesor nu prea să găseau pe toate drumurile. Tocmai ce voiam să renunț și să aplic pentru un loc de muncă într-o cafenea, când un prieten mi-a sugerat să încerc să mă angajez la Greenfield Elementary, o școală aflată într-o perioadă de tranziție, din cauza reducerilor de buget și a anumitor probleme cu care se confruntau. În zonă se mai închisese câteva școli, iar mai mulți profesori demisionaseră. Directoarea, dr. Malstrom, care lucrase acolo aproape întreaga carieră, se pensionase anticipat. Crescuse numărul elevilor dintr-o clasă și se renunțase la toate programele care nu se

încadrau strict în normele academice. Se căutau profesori, care aveau să lucreze acolo cu salariu minim și aproape fără nici un fel de beneficiu. Nu părea cine știe ce, dar cel puțin urma să predau! Mă tot gândeam cum să fac să fie mai bine.

În plus, școala avea un nou director, dr. Bob Marshall, care reprezenta deja un nume în sfera educației. Urma să fiu profesor secundar, la clasele a cincea și a șasea, și să lucrez cu o asistentă cu experiență, doamna Santiago. Am acceptat oferta celor de la Greenfield și, împreună cu soțul meu, am închiriat o casuță la doar câțiva kilometri de școală.

Primul an la Greenfield a mers destul de bine, grație exuberanței mele idealiste și doamnei Santiago, care avea deja patru ani de experiență în gestionarea cursurilor ținute de profesorul pe care îl înlocuisem eu. De asemenea, învăța aproape tot timpul ca să poată preda și ea. Îmi plăcea de ea, dar aveam senzația că folosește mult prea mult metodele „moștenite” de la dl Peterson, fiind reticentă la aproape orice schimbare pe care voiam să o implementez. Ceea ce s-a transformat într-o sursă de conflicte.

Ca la cele mai multe școli aflate în perioade de tranziție, moralul era destul de scăzut la Greenfield, deși de când venisem aici, dr. Marshall mai rezolvase o parte dintre probleme. Obținuse finanțare suplimentară, inclusiv fonduri pentru un nou cabinet de informatică, observându-se și o mică creștere a numărului de elevi înscriși din momentul în care un centru de educație alternativă își unise programa cu a noastră. Dr. Malstrom, cea care condusesse școala înaintea dr. Marshall, lăsase în urmă destul de multe probleme, dar și metode învechite, pe care o parte dintre angajați le foloseau în continuare. În ciuda progreselor făcute, mai erau încă profesori, printre care și dna Privet, care încă mai luptau să păstreze metodele fostei directoare și care îl considerau pe dr. Marshall mult prea *drăguț*. Părea însă să reziste, atrăgându-și unul câte unul adversarii de partea lui, cu răbdare, încredere și o mulțime de abilități. Își propusese să creeze o comunitate pedagogică la Greenfield și știa că acest lucru nu se poate întâmpla dacă își obligă oamenii să îi adopte ideile și politicile fără să crâcnească.

Aveam împreună cu dna Santiago o clasă combinată de 34 de elevi; mulți dintre ei aveau nevoie de ajutor, iar noi nu aveam întotdeauna timp. Evident, îmi făceam griji pentru cei care nu reușeau să obțină note corespunzătoare. Dar mă mai preocupa și problema celor inteligenți, chiar și a celor care primeau note excelente – mai exact, nu știam dacă îi învățam să gândească. Cât despre disciplină, ne ghidam în continuare după sistemul arhaic al dr. Malstrom, bazat pe puncte și afișat pe un panou. *Cei mai buni copii primeau stele în dreptul propriilor nume, în timp ce aceia mai slabi erau notați cu niște X-uri, fiind amenințați că părinții vor fi înștiințați* – lucru de care cei mai mulți se temeau. Fiindcă era un sistem deosebit de regresiv, acest panou era unul dintre puținele lucruri asupra cărora eu și dna Santiago căzuserăm de acord. Amândouă voiam să îl schimbăm. Însă întotdeauna se iveau probleme mai presante, așa că amânam mereu.

Însă în ciuda tuturor acestor probleme, cursurile se desfășurau așa cum trebuie. Calificativele noastre erau acceptabile, dar asta nu prea mă încălzea cu ceva. În realitate mă deranja faptul că *nu le ofer copiilor ceva de valoare*. La mijlocul celui de-al doilea an de profesorat, eram deja copleșită de temeri, de incidente și de sarcinile suplimentare de care eram nevoită să mă ocup și care nu prea aveau legătură cu predatul. Mă simțeam epuizată, stresată și neapreciată.

Îmi aminteam adesea cât de încântată și de implicată eram la orele doamnei Goodwin, așa că tânjeam să le ofer și eu elevilor mei aceeași experiență. De ce păreau atât de mulți copii lipsiți de entuziasm și de orice urmă de interes? Ce îmi scăpa? Educația trebuia să însemne mai mult decât ceea ce ofeream eu și dna Santiago. Era vorba oare despre copii – se uitau prea mult la televizor, se jucau toată ziua la computer, le lipseau îndrumările din partea părinților, era sistemul strâmb? Indiferent de răspunsurile la aceste întrebări, un lucru știam sigur: ceea ce mi se întâmpla ca profesor era foarte departe de ceea ce consideram eu că e bine. Nu mai

fusesem niciodată atât de descurajată și de deziluzionată. Erau zile în care chiar îmi doream un job într-o cafenea.

Res Într-o după-amiază, Jared m-a luat de la școală. Mi-a propus să ne ducem să ne uităm după o canapea nouă, prima noastră achiziție majoră de când eram împreună – asta dacă nu luam în calcul mașina pe care ne-o cumpăraserăm cu un an înainte. După aceea ne gândiserăm să luăm masa la un restaurant frumos. Însă nu prea aveam chef de nimic. La școală fusese o zi deosebit de frustrantă, totul culminând cu o ceartă cu dna Santiago – izbucnită, practic, din nimic. Am sfârșit prin a-mi cere scuze, dar eram sigură că vor rămâne niște resentimente.

Am oprit mașina în parcare la mall-ul, iar Jared, în loc să coboare, mi-a pus ușor mâna pe umăr.

„Ce e cu tine în ultima vreme?“, m-a întrebat. „Pari la mii de kilometri distanță.“

Mi-aș fi dorit să îmi las capul pe umărul său și să-l rog să mă asigure că totul va fi bine. Dar știam că nu stă în puterea lui să repare ceva. Recunosc că sunt cam morocănoasă atunci când ajung la limită – și era una din acele zile. Voiam doar să merg acasă, să mă întind în pat și să-mi trag pătura până peste cap.

„Mă întreb de ce m-am apucat să predau“, am izbucnit eu. „Nimic nu e cum m-am așteptat. Nimic.“

Jared părea șocat – și un pic iritat.

„Dar la asta visezi de când te-am cunoscut“, mi-a spus el. „Nu poți vorbi cu un supervisor? Poate chiar cu directorul? Trebuie să fie pe-acolo și alți profesori care te-ar putea ajuta.“

Sincer vorbind, îmi doream cu disperare să discut cu ceilalți profesori, dar păreau preocupați de propriile probleme. Și, oricum, de ce le-ar fi pasat de mine, care abia venisem acolo? Dacă i-aș fi povestit dlui Marshall de nemulțumirile mele, sunt sigură că m-ar fi concediat pe loc – sau cel puțin ar fi căutat pe cineva să mă înlocuiască. Stând în mașină, am încercat să îi explic lui Jared ce mă deranja – iar el a încercat să mă înțeleagă cât mai bine. Aveam o lungă listă de doleanțe. De ce eram atât de nemulțumită de meseria

de profesor? De ce nu îmi plăcea să predau? De ce nu mă simțeam mai legată de elevii mei? Și de ce nu puteam să am o relație mai bună cu dna Santiago? De cele mai multe ori, mă irita, astfel că eram profund dezamăgită.

Aceste gânduri și sentimente mă deranjau și mai mult, în condițiile în care trebuia să mă ocup și de toată hârțogăria, mai ales că nu prea aveam timp și nici bani pentru toate materialele didactice pe care eu și dna Santiago ni le doream în sala de clasă. Ca să nu mai menționez omniprezența atenționare că suntem *în perioada de probă*. În orice moment ne puteam aștepta să ni se spună că de la anul nu mai venim. Încercam să mă conving singură să le iau pe toate pe rând, dar nu reușeam aproape niciodată.

Am stat de vorbă cu Jared în mașină o bună bucată de vreme – iar el și-a dat toată silința să mă ajute. Am hotărât împreună să amânăm achiziționarea noii canapele. Nu avea nici un sens să cheltuim banii în condițiile în care nu eram sigură de jobul meu. Ne-am anulat rezervarea la restaurant și am luat o pizza în drum spre casă. Mă simțeam îngrozitor că stricasem toată seara, dar nu mă mai puteam prefăca că totul e în regulă.

Îndoilele mă copleșeau cu fiecare zi ce trecea, în timp ce îmi storceam creierul să găsec o soluție. Poate că, la urma urmei, nu eram făcută să predau. Cert este că așa nu mai puteam continua. Într-o vineri după-amiază, stăteam singură în clasă. Pe holuri se auzeau femeile de serviciu, iar în depărtare strigătele copiilor de pe terenul de fotbal. Picasem pe gânduri, simțind că tot universul apăsa pe umerii mei. Unde era satisfacția pe care o trăisem ca elev? Doamna Goodwin făcuse cu mine ceva magic, dar era mai mult decât evident că nu aveam nici talentul și nici răbdarea ei. Nu eram la fel de bună ca ea – și nu aveam să fiu niciodată.

Cu siguranță că nu am plănuț deloc ceea ce s-a întâmplat în continuare, ci a fost mai degrabă reacția de insatisfacție și de frustrare care pur și simplu mă copleșise. Când mă pregăteam să ies pe ușa școlii, am observat că ușa de la biroul dr. Marshall era deschisă, iar el pune în ordine niște acte. Și-a ridicat privirea în timp

ce am bătut ușor și m-am scuzat că îl deranjez. A zâmbit și a arătat înspre scaunul aflat în fața lui, invitându-mă să iau loc.

Resp. Știam că trebuie să spun ceea ce am de spus înainte să mă răzgândesc sau să îmi pierd curajul. Odată ce m-am stârnit, cuvintele au venit de la sine. „Cred că trebuie să vă spun că mă gândesc la modul serios să ies din învățământ. Voi termina acest an, dar dacă găsiți pe cineva să mă înlocuiască, voi pleca mai devreme.”

Imediat ce am rostit aceste vorbe, am simțit un nod în stomac.

„În fiecare luni dimineată când intru în școală”, am continuat eu, ținându-mi privirea o pată de pe perete, „mă simt jalnic. Știu sigur – e din cauză că nu le pot oferi copiilor tot ceea ce merită și au nevoie. Nu e oare o dovadă că nu m-am adaptat absolut deloc?”

Când mi-am îndreptat din nou atenția asupra dr. Marshall, am fost uluită să descopăr că, de fapt, zâmbea, nu într-un fel lipsit de respect, ci ca și cum ar fi ajuns la o concluzie genială.

„Emma”, mi-a spus el, „poate nu o să mă crezi, dar consider că temerile pe care le ai spus ceva pozitiv despre tine. Te-am ascultat cu atenție și te-am văzut cum predai. Pot să-ți spun sigur că îți pasă de elevii tăi și de școală. Crede-mă, nu ți-aș fi reînnoit contractul dacă nu aș fi fost convins.” A făcut o pauză – poate ca să se facă înțeles. După care a adăugat: „Din fericire, știu pe cineva care te-ar putea ajuta. Sunt convins că ar vrea să stați de vorbă dacă o rogi.”

Mi-a spus că, în urmă cu câțiva ani, se aflase într-un impas similar. Aproape că voia să iasă din învățământ, moment în care a aflat cât de important este modul de gândire și faptul că își punea permanent întrebări. Mi-a explicat că această alchimie are loc atunci când începem să ne punem cu totul și cu totul alte întrebări. Se poate ca pe fața mea să se fi citit uimirea, fiindcă a zâmbit și a adăugat: „Vei vedea în curând ce vreau să spun.” Nu a intrat în detalii, dar a apăsător câteva taste la computer, apoi a scris ceva pe spatele propriei cărți de vizită.

„Sunt convins că îți va plăcea de această doamnă foarte mult. Te rog să stai de vorbă cu ea înainte să iei o decizie. Aproape că s-a

pensionat, dar mai predă un curs la universitate și mai consiliază câțiva profesori. O să o sun să îi spun că o vei contacta. După ce te întâlnești cu ea, hai să ne vedem din nou și să stabilim ce vom face în continuare.”

Am luat cartea de vizită și am dat din cap, întrebându-mă în ce mă băgasem. I-am mulțumit, după care m-am îndreptat spre parcare și m-am urcat în mașină.

În timp ce mă îndreptam spre casă, mă întrebam dacă nu cumva făcusem o greșală majoră discutând cu dr. Marshall. Fusesse drăguț cu mine și îmi ridicase moralul doar ca să nu se mai deranjeze să caute un alt profesor? Oare faptul că îmi recunoscusem temerile avea să îmi afecteze calificativele profesionale? Nici nu mai conta. O făcusem și gata. M-am uitat la cartea de vizită, i-am citit numele acolo, după care am întors-o.

Probabil că era o greșală! Numele scris pe cartea de vizită era Dr. Sophie Goodwin. Să fi fost oare Sophie a mea, profesoara pe care o avusesem în clasa a șasea? Mi se părea o coincidență mult prea mare.

Tot drumul spre casă, am încercat să mi-o amintesc pe dna Goodwin și momentele petrecute în sala ei de clasă. Ce an minunat avusesem... Până atunci fusesem un copil șters, care se străduia să țină pasul și-atât. Sub bagheta ei am început să gândesc și să învăț – ba chiar să îmi facă plăcere să lucrez cu alți colegi la diferite proiecte. Doamna Goodwin fusese singura persoană care mi-a „plantat” în minte ideea de a preda la un moment dat. Pe cine păcălesc eu aici? Ea a fost, practic, prima persoană care și-a dat seama că exist. Sau cel puțin la vremea aceea așa simțeam...

Când am ajuns acasă, am căutat pe internet universitatea la care preda dna Goodwin, după care am apăsător pe link-ul unde erau CV-urile profesorilor. Inima a început să-mi bată mai tare când i-am văzut fotografia. Deși părea mai în vârstă decât cum mi-o imaginam eu, zâmbetul era inconfundabil. Era *chiar ea*! Și devenise *doctor* Sophie Goodwin!

Am început să scriu un e-mail la adresa menționată în CV. După care m-am gândit mai bine și m-am hotărât să trimit o scrisoare. A doua zi am cumpărat o felicitare frumoasă și i-am scris un mesaj, trecând și adresa mea de e-mail și câteva detalii – de exemplu, faptul că îi fusesem elevă și că dr. Marshall îmi sugerase să mă întâlnesc cu ea. După ce am expediat-o, m-am simțit plină de speranță – pentru prima dată de câteva săptămâni. Dacă exista cineva care m-ar fi putut ajuta, atunci dna Goodwin era acea persoană.

Mi se părea că a trecut o eternitate – fără nici un răspuns. Dr. Marshall îi spusese ceva despre mine care o determinase să refuze? Nici măcar nu îmi imaginam că s-ar putea întâmpla acest lucru. Bietul Jared a trebuit să îmi asculte toate neliniștile în zilele cât am așteptat un semn de la ea.

La scurtă vreme, într-o dimineață, un e-mail mi s-a deschis pe ecran. „Mi-ar face plăcere să mă întâlnesc cu tine”, mi-a spus ea. S-a scuzat că îmi răspunsese atât de târziu. Interveniseră câteva probleme personale. Nu mi-a dat și alte detalii.

Spre surprinderea mea, m-a rugat să ne întâlnim weekendul următor acasă la ea – cam la o oră distanță de mine. Aveam să bem o ceașcă de ceai și să vorbim despre toate cele.

În dimineața zilei în care trebuia să ne întâlnim, am sunat pentru confirmare. M-am adresat folosind pronumele de politețe, așa cum eram obișnuită. Jenată, m-am corectat imediat: „Presupun că acum trebuie să vă spun *doctor Goodwin*”.

M-a apostrofat imediat: „Pentru numele lui Dumnezeu, Emma, te rog să îmi spui Sophie. Nu e nevoie să te formalizezi și, în plus, nu mai suntem la școală.”

Pentru cineva din afară, aceste cuvinte poate că înseamnă foarte puțin. Mie însă mi-au dat o liniște nemaipomenită. Era eroina mea, profesoara care îmi schimbase viața. Iar tonul ei optimist și plin de vitalitate m-a făcut să mă simt extraordinar – ceea ce nu mi se mai întâmplase de mai multă vreme. Poate că avea să îmi îm-

părtășească și mie unele dintre tehnicile ei de predare. Sau poate că avea să mă ajute să înțeleg de ce vreau să îmi schimb cariera.

Răspunsurile aveam să le capăt la o ceașcă de ceai.